

Ullomak iz romana

Kroz pustinju i prašumu

Henryka Sienkiewicza

Stasio se rodio u kanalu u Port-Saidu, tu je odrastao i proveo gotovo četrnaest godina, pa su ga inženjeri, suradnici njegova oca, nazivali sinom pustinje. Poslije, kad je već pošao u školu, pratio je kadšto svog oca ili gospodina Rawlisona za vrijeme praznika i blagdana na službenim putovanjima koja su obavezno morali poduzimati u službi od Port-Saida čak do Sueza nadzirujući radnje oko nasipa i dubljega iskopavanja kanala. Dječak je poznao svakoga inženjera i sve carinske činovnike, sve radnike, Arape i crnce. Zavlačio bi se u svaki kutić, znao bi osvanuti gdje mu se nitko nije nadao, izlazio bi na daleke izlete uzduž nasipa i vozio se kadšto prilično daleko čamcem po Menzaleh-jezeru. Vozio se na arapsku obalu, uzjahao tamo na konja ili u oskudici konja na devu ili na magarca i igrao se »divljeg jahača« u pustinji – riječju, on je »dabrovao«, kako reče gospodin

Tarkowski, svuda i svugdje i provodio je svaki slobodni trenutak, kad nije imao školskih dužnosti, na vodi. Otac mu to nije branio, jer je znao da će veslanje, jahanje i stalan boravak na svježem zraku jačati dječakovo zdravlje i razvijati u njemu praktični smisao. A Stasio je doista bio čvrst dječak i uzrasniji nego što obično bivaju dječaci njegovih godina. Dosta mu je bilo pogledati u oči i uvjeriti se da će prije pogriješiti suviškom smionosti, negoli kukavštinom, ako dođe u kakvu nepriliku. U četrnaestoj je godini bio jedan od najboljih plivača u Port-Saidu, a to nije bilo malo, jer Arapi i crnci plivaju kao ribe. Pucajući iz karabinke malog kalibra na divlje patke i egipatske guske, dobio je sigurnu ruku i sigurno oko. Sanjario je, kako bi jednoga dana pošao u lov na velike životinje u središnjoj Africi pa je zato tako željno slušao pripovijedanje Sudanaca koji su bili zaposleni kod kanalskih radova, a sukobili su se kadšto u svom zavičaju s velikim grabežljivcima i debelokošcima. Imao je i tu prednost da je pri tome učio njihove jezike.

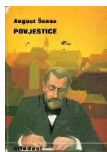
(Henryk Sienkiewicz, *Kroz pustinju i prašumu*, s poljskoga preveo Iso Velikanović, biblioteka *Moja knjiga – metodički obrađena lektira*, Školska knjiga, Zagreb, 2000.)

Ullomak povjestice

Kugina kuća

Iz Povjestica Augusta Šenoa

Nad pučinom zadrhtao mjesec,
Iz oblaka diže sjetno čelo,
Tužno gleda prema onoj strani
Gdje do brijega drijema malo selo.
Drijema selo kao galeb bijeli
Na igalu zguriv se pod krila,
Ne hajuć jesu l' vali sjeli,
Da l' još huji olujine sila.
Zdrava minu Marija,
Svud je mirna krajina;
Poboja se mali Rade,
Lijep jedinac Jele mlade.
Skoči Rade preko puta,
Strinina se hvata skuta:
»Strino mila, strino slatka!
Maja mi je u grad pošla,
Maja nije natrag došla,
Strah je, strino, tvojeg Ratka;
Vidiš, vani noć je gusta,
Rade samcat – kuća pusta;
Noću idu vilenjaci
I vješnice, vukodlaci:
Pusti, strino – ja se bojim –
Da pod krovom spavam tvojim.«
I zadrijema mali Rade,

Lijep jedinac Jele mlade.
Na kraj sela stoji lipa stara,
Starija od ljudskog pametara,
A pod starom hladovitom lipom
Drven krst sa Isusovim kipom.
Naprot kipu čudna žena sjela,
Crnoj smrti posestrima bijela,
Zmijska kosa niz rame joj pada,
Čelik-zubi stištu se od jada,
Krvav mjesec oči su joj plamne,
A sred noći vijori se tamne
Bijela halja – gole kosti krijuć,
Crni vazduh bijelim bičem bijuć.
U raspleo gnjevnim okom gleda,
Vehle usne s bijesom joj se pjene,
Rad bi naprijed – ali krst joj ne da
Poć u selo – ali eto žene,
Mlade Jele, gdjeno ide žurna
Da je ponoć ne zastigne burna.
»Stani Jelo!« – bijela prosi –
»U selo me odmah nosi,
Noć mi stazu zagalila,
Noga mi se utrudila!«
»Da te nosim, čudna seko?«
Kroz strah vrati mlada Jela,
»Potrena sam bome cijela,
Naše selo nij' daleko,
Na kapljice, pa se napi',
Na mene se tad uštapi.«

(August Šenoa, *Povjestice*, biblioteka *Moja knjiga* – metodički obrađena lektira, Školska knjiga, Zagreb, 2003.)

Grafičke oznake i numeriranje, simboli i crtanje

1) U zadatku ispod postavi **numeriranje** predmeta od 1. do 4. → (Polazno/ Odjeljak Odlomak-Numeriranje)

U 5. razredu počeli smo učiti 4 nova predmeta. To su:

- 1) Geografija
- 2) Povijest
- 3) Tehnička kultura
- 4) Informatika

2) U zadatku ispod postavi **grafičke oznake** nabrojjenih sadržaja. → (Polazno/ Odjeljak Odlomak-Grafičke oznake)

Iz tehničke kulture naučili smo:

- kako se ponašati u prometu
- osnove tehničkog crtanja
- raditi predmete od kartona i drva itd.

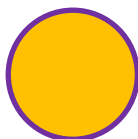
3) U zadatku ispod riječi *alfa*, *beta* i *gama* zamijeni njihovim **simbolima** (grčkim slovima), a riječ *stupnjeva* zamijeni velikim slovom *O*, kao **eksponent**. → (Umetanje/ Simbol, Više simbola; Polazno/ odjeljak Font, eksponent)

Kod **tehničkog crtanja** naučili smo da su zbrojevi kutova trokuta 180° .

$$\alpha + \beta + \gamma = 180^\circ$$

4) Ispod ovog zadatka **nacrtaј pravokutnik i pravilnu kružnicu**. Likove **ispuni** željenim bojom kao i željenom bojom i širinom **obruba**. Nacrta ne likove označi koristeći tipku CTRL i **grupiraj ih**.

→ (Umetanje/ Oblici, kružnicu crtati držeći tipku Shift; **Oblikovanje/ kantica** i kontura-crta; **Oblikovanje/ Grupiraj**)

Tablice u MS Wordu

1. Klikni u okvir i **umetni tablicu s 8 redaka i 12 stupaca** → (Umetanje/ Tablica, Umetni tablicu...)

Tablica 1. Umetnuta tablica

Zadatke 2. do 5. rješavaj u tablici 2. Hrvatski sportaši

Tablica 2. Hrvatski sportaši

	NOGOMET	RUKOMET
1.	Marko Livaja	Luka Cindrić
2.	Ivan Perišić	Ivano Balić
3.	Luka Modrić	Zlatko Horvat

2. **Izbriši sadržaj** 2 ćelije i upiši druge sportaše → (Označi tekst u ćeliji i izbriši tipkom Delete)

3. Namjesti **širinu** stupaca **automatski** prema najširim podacima → (dvostruki klik na okomite crte između stupaca)

4. Zaglavlje tablice (1. redak) **osjenčaj** zelenom bojom → (označiti ćelije u zaglavljju-1.retku, **Polazno/** kantica)

5. **Donjoj crti** zaglavlja postavi **debljinu** 1 ½ točke i **plavu boju** → (označiti ćelije u zaglavljju-1.retku, **Polazno/** Obrubi, Obrubi i sjenčanje)